Negocierile dintre guvernul cehoslovac şi germanii sudeţi au fost rupte

D. Henlein cere ca sudeţii să-şi exercite dreptul de autodeterminare

Praga, 14 (Rador). — Agenţia „Havas" comunică:

Cercurile guvernamentale confirmă că d. Milan Hodza a primit în noaptea de Marţi, spre Miercuri, o comunicare din partea d-lui Henlein, în care-l anunţă că „negocierile sunt rupte".

Nu mai există posibilităţi de a se continua discuţiile

Praga, 14 (Rador).— Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Intr'un prim comunicat, partidul germanilor sudeţi aminteşte mai întâi termenii ultimatumului adresat preşedintelui de consiliu eri, la ora 17.30, şi la care guvernul nu a răspuns.

Comunicatul adaugă: „S'a cerut să se adreseze răspunsul preşedintelui de consiliu, la cancelaria d-lui Henlein, dela Asch. S'a acordat un termen de şase ore, deoarece incidentele ameninţau să facă multe victime.

D. Hodza a declarat că deputatul Frank va veni la Praga.

Cu toată această declaraţie, guvernul cehoslovac nu a socotit necesar să facă să parvină răspunsul său comitetului politic, care aştepta acest răspuns. D. Henlein s'a văzut prin urmare silit să desăncineze de mandatul lor pe delegaţii însărcinaţi cu negocierile şi să constate că nu mai există posibilităţi de a se continua discuţiile".

D. Henlein cere ca sudeţii să poată dispune de ei înşişi

Un al doilea comunicat declară: „Membrii misiunei Runciman s'au dus la Egger, unde au avut la ora 1.10 dimineaţa o întrevedere cu deputatul Frank, în cursul căreia acesta a expus încă odată motivele care ar impune acceptarea cererilor făcute de conducerea partidului, care stabileau că guvernul cehoslovac este responsabil de ruptura bazelor de negocieri, neräspunzând la cererile partidului.

La o nouă cerere a d-lui Gwatkin, deputatul Frank s'a declarat gata să-şi dea silinţele pentru a organiza o întrevedere între membrii misiunei Runciman şi d. Henlein în cursul dimineţii.

Această întrevedere s'a produs azi dimineaţă la ora 11.45 şi la ea au participat d-nii Henlein, Frank şi Kundt.

D. Henlein a descris situaţia astfel cum se prezintă ea în ultimele ore. El a subliniat că numărul morţilor şi celorlalte victime creşte fără încetare şi a subliniat „brutalitatea măsurilor luate contra germanilor sudeţi".

D. Henlein a declarat chiar el membrilor misiunei Runciman că delegaţia însărcinată cu negocierile a fost desărcinată de mandatul ei, deoarece evenimentele din regiunile sudeţilor au distrus orice bază de negociere. De acest fapt trebue să fie făcut responsabil guvernul din cauza conduitei sale.

D. Henlein a declarat totuşi că realizarea efectivă şi imediată a cererilor partidului ar mai oferi încă posibilităţi de a se începe negocieri cu guvernul, dar că în acest caz cele 8 puncte dela Karlsbad nu ar mai putea constitui cu niciun chip baze de negocieri, ci că ar trebui să se ia în consideraţie drepturile sudeţilor, de a dispune de ei înşişi.

D. Henlein a mulţumit reprezentanţilor misiunii Runciman pentru activitatea lor şi şi-a terminat expunerea aruncând încăodată vina asupra guvernului că a făcut înfructuoasă activitatea misiunei Runciman.

Cum a decurs incăerarea dela Habersberks

Relatările partidului germanilor sudeţi

Praga, 14 (Rador). — Un comunicat al partidului germanilor sudeţi anunţă că o gravă încăerare s'a produs la Habersberks în districtul Falkenhaus.

In cursul acestei lupte, pierderile jandarmilor sunt socotite între 10 şi 15 morţi, iar ale sudeţilor sunt simţitor mai mari, dar n'au fost încă evaluate.

Iată cuprinsul comunicatului dat de partidul german sudet asupra acestui incident:

Biroul central al partidului sudeţ din Eger a primt azi următorul raport din Habersberks, districtul Falkenhaus:

In urma unor provocări din partea comuniştilor la adresa populaţiei cu simpatii rasiste din Habersberks, o bătălie s'a angajat între cele două tabere. Jandarmeria a intervenit, însă s'a retras imediat în clădirea postului fără a fi făcut uz de puşcă. Mulţimea a urmărit pe jandarmi până la local.

Deodată o împuşcătură a fost trasă de jandarmi. Iar puţin după aceea din clădire s'a tras o adevărată salvă. In urma acestor fapte, mulţimea a luat cu asalt postul de jandarmerie, în timp ce jandarmii au încercat să fugă prin spatele clădirii. Ei au fost însă toţi omoriţi.

Prima împuşcătură, care a fost trasă în clădirea jandarmeriei, nu era îndreptată împotriva mulţimii adunate, după cum au stabilit depoziţiile unui jandarm rănit. A fost un glonte tras de un jandarm împotriva superiorului slovac, care refuzase să dea ordinul de a se trage.

El a fost omorît de glontele jandarmului.

După luarea cu asalt a postului de jandarmi mulţimea a pus stăpânire pe armele găsite, pe 40 lăzi cu muniţii şi grenade de mână, precum şi pe două mitraliere cu muniţiile lor.

Indată după acest incident, mai multe detaşamente de jandarmi au venit din Falkenhaus la Habersberks, unde, odată ajunse, au deschis focul asupra populaţiei care a ripostat. Cu acest prilej mai multe persoane au fost omorite.

La ora 11, situaţia era următoarea: automobile blindate ale armatei cehoslovace înaintează din două părţi împotriva unui front alcătuit din 2.000 germani sudeţi.

Pierderile jandarmeriei sunt evaluate la 10—15 morţi, iar cele ale sudeţilor sunt simţitor mai ridicate, dar n'au fost deocamdată evaluate.

RELATAREA OFICIALĂ CEHOSLOVACĂ

Praga, 14 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Noile incidente dela Habersberks au fost cunoscute după un comunicat al sudeţilor.

Totuşi la ora 15 calmul absolut domnea la Habersberks, după cum declară un comunicat al agenţiei Ceteka.

Agenţia „Ceteka" adaugă că comunicatul sudeţilor publicat în această privinţă se referă la evenimentele de eri, deja cunoscute, în cursul cărora patru jandarmi şi doi poliţişti au fost omoriţi.

Agenţia spune apoi că alte amănunte vor fi date numai dupăce rezultatele anchetei deschise în această privinţă vor fi cunoscute.

❖

Berlin, 14 (Rador). — Agenţia „Ceteka" transmite:

Biroul de presă al germanlor sudeţi a publicat azi un comunicat reprodus în străinătate, după care s'ar fi produs turburări la Habersbirk, lângă Falknow (Falkenau), în cursul cărora 15 jandarmi ar fi fost omoriţi, ca şi un număr nedeterminat de germani sudeţi.

Agenţia „Ceteka" este autorizată să desmintă categoric aceste informaţiuni şi să afirme că azi calmul cel mai absolut a domnit în districtul Falkenau.

Comunicatul partidului germanilor sudeţi nu se putea referi decât la incidentele de eri dela Falkenau, relatate la timp de „Ceteka", şi în care — după cum se ştie — şi-au găsit moartea patru jandarmi şi doi agenţi de ordine henleinişti.

❖

Praga, 14 (Rador). — La ora 19 posturile de radio au difuzat rezultatele anchetei asupra incidentelor produse în regiunea sudetă înainte de proclamarea stării de asediu.

Din 21 de morţi, sunt 13 cehoslovaci, zece sunt poliţişti.

Au căzut 75 de grav răniţi, dintre care 61 de cehoslovaci şi 14 germani.

Acte de cruzime şi brutalitate ale răsculaţilor sudeţi

Praga, 14 (Radio-Central).— Astă seară s'au dat printr'un comunicat oficial amănunte asupra incidentelor petrecute în cursul zilei de eri.

Răsculaţii sudeţi, înzestraţi cu arme de diferite tipuri, au atacat posturile de jandarmi, diferite clădiri publice, procedând cu o cruzime şi brutalitate nemaipomenite. In unele părţi răsculaţii erau înarmaţi cu grenade şi mitraliere.

Asupra răscoalei de ieri dela Habersbedks, un martor ocular povesteşte că Marţi la ora 13 jum. câteva sute de henleinişti înarmaţi au înconjurat postul de jandarmi, somând pe şeful postului să se predea, dar acesta a refuzat. Răsculaţii au căutat să ia cu asalt postul, dar n'au reuşit. Atunci au pus mâna pe soţia şefului de post, au legat-o şi au ameninţat pe jandarmi că vor ucide femeia dacă nu se predau. Şi această ameninţare nu a avut rezultatul dorit. In cursul luptei un jandarm a fost ucis iar altul rănit. Un al treilea jandarm, care a încercat să fugă, a fost prins de răsculaţi, ucis în bătae, iar cadavrul aruncat într'un lac din apropiere. Un automobil cu jandarmi a venit în ajutorul celor atacaţi, dar au fost primiţi cu focuri de arme. Doi jandarmi au fost ucişi, iar doi grav răniţi. Un al doilea automobil cu jandarmi a venit în ajutor, dar şi acesta n'a putut contribui cu nimic la restabilirea ordinei. In tot cursul luptelor soţia şefului de post a rămas legată în faţa clădirii postului de jandarmi. Spre seară au sosit mai multe automobile blindate, cu soldaţi, dar între timp răsculaţii fugiseră. In cursul luptelor doi henleinişti au fost ucişi.

Asupra incidentului de azi din localitatea Schwaderbach, în districtul Krasnice, se dau următoarele amănunte:

Această localitate este aşezată pe frontiera cehoslovacă germană, pe teritoriul german, continuarea localităţii fiind numită Saxenberg. Populaţia localităţii Schwaderbach s'a răsculat fiind înarmată cu revolvere, puşti, grenade şi mitraliere. Până acum revolta nu a fost lichidată. Autorităţile cehoslovace caută să evite un conflict din cauza aşezării speciale a acestei localităţi şi a invitat populaţia să se predea. Localitatea este înconjurată pe teritoriul cehoslovac de armată.

Starea de asediu la Graslitz şi Ioachimsthal

Praga, 14 (Rador). — Se anunţă oficial că starea de asediu a fost declarată la Graslitz şi Joachimsthal.

Starea de asediu este deci introdusă la Egger, Graslitz, Neudeck, Joachimsthal, Falkenau, Elbogen, Karlsbad, Kaaden, Krumau, Tachau şi Bischofsteinizt.

Consfătuirea miniştrilor politici

Praga, 14 (Rador). — *Biroul de presă cehoslovac anunţă că astăzi după amiază s'a ţinut o şedinţă a comitetului miniştrilor dela departamentele politice, sub prezidenţia d-lui Milan Hodza.*

In această şedinţă „au fost examinate toate măsurile de luat pentru a se asigura ordinea şi liniştea".

Efectele proclamării stării de asediu

Praga, 14 (Rador). — Posturile cehoslovace de radioemisiune au difuzat azi la amiază o expunere asupra situaţiei generale.

In această expunere se arată că ordinea cea mai deplină domneşte în toate districtele, iar în cele în care starea de asediu a fost proclamată, niciun incident nu s'a produs în cursul nopţii şi al dimineţii.

Expunerea adaugă că măsurile guvernului au impresionat puternic populaţia, întărind considerabil situaţia tuturor cetăţenilor democraţi şi loialişti din regiunile de frontieră.

In aceeaşi expunere radiodifuzată se declară că sunt lipsite de orice temei toate informaţiunile şi svonurile alarmante răspândite de unele staţiuni de radio şi publicate apoi în presa străină. Dimpotrivă, situaţia s'a îmblânzit, atât în interiorul ţării cât şi în afară.

Expunerea se termină printr'un îndemn adresat populaţiei de a-şi păstra calmul şi sângele rece.

APELUL PRIMARULUI DIN PRAGA

Praga, 15 (Rador). — Corespondentul agenţiei Havas transmite:

Primarul oraşului Praga a adresat prina radio un apel către populaţie, în care declară că poporul ceh a dorit totdeauna o colaborare loială cu concetăţenii germani, dar în clipele grave el este gata să se apere.

„Cetăţeni din Praga, vă cer să dovediţi iubirea voastră pentru patrie. Faceţi sacrificii pentru întărirea apărării naţionale! Banii pe cari îi veţi da în acest scop vi-i daţi voua înşi-vă. Dacă vom şti să dăm dovadă de spirit de sacrificiu, patria cehoslovacă va fi eternă!"

❖

Praga, 14 (Rador). — *Un comunicat publicat astăseară cere populaţiei să păstreze sângele rece şi să nu plece urechea la svonurile false.*

Comunicatul desminte că la Cheb a avut loc o execuţie a unui condamnat la moarte pe baza legii marţiale, arătând că legea marţială nu a fost aplicată niciodată.

Deputaţi sudeţi daţi in judecata tribunalelor excepţionale

Karlsbad, 14 (Rador).— Corespondentul agenţiei „DNB" transmite:

Un comunicat oficial ceh anunţă că poliţia de stat a prins pe mai mulţi deputaţi germani sudeţi şi i-a dat în judecata tribunalelor anume create în baza legilor excepţionale.

Din sursă germano-sudetă se anunţă că printre primii cei prinşi se află şi deputatul Kienzel. El încercase să negocieze în districtul lignitului din Boemia occidentală, dar a fost arestat de poliţia de stat.

Jandarmi cehi duşi pe teritoriul german

Praga, 14 (Radio Central). — **După cum se anunţă, aproape întreaga populaţie a localităţii Schwadekbach a trecut pe teritoriul german, luând cu ea şi pe jandarmii cehi de acolo, al căror număr s'ar ridica la 13.**

FEMEI ŞI COPII DIN BOEMIA REFUGIAŢI IN GERMANIA

Berlin, 14 (Rador). — *Agenţia „D. N. B." relevă informaţia ziarului „Klingthaler Zeitung" care anunţă că numeroase femei şi copii din Schwadenbach (Boemia) s'au refugiat în Germania, la Sachsenberg şi Georgenthal.*

Pe de altă parte, se anunţă din Johann Georgenstadt că toţi locuitorii satului Breitenburg din Cehoslovacia au trecut frontiera în Germania, refugiindu-se în oraşul Johann Georgenstadt.

Alţi rezervişti chemaţi sub drapel

Londra, 14 (Rador). — Corespondentul din Praga al genţiei „Reuter" anunţă:

Deşi nu este încă nici o mobilizare a armatei cehoslovace, câţiva rezervişti au fost chemaţi în funcţiuni speciale.

Egger, 14 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB transmite:

Mai multe mii de germani sudeţi au primit azi ordinul de a se prezenta imediat la serviciul militar.

Se anunţă că sudeţii nu vor asculta de acest ordin.

Un nou incident in regiunea sudeţilor

Serviciul special al „Universului"

Praga, 14 (Radio-Central). — In cursul zilei de azi, guvernul din Praga a ţinut în mod continuu consfătuiri asupra situaţiei interne şi externe.

Cercurile guvernamentale au declarat astăseară că în regiunile locuite de germanii sudeţi nu s'a produs niciun incident, cu excepţia localităţii Schwaderbach, în apropierea frontierei cu Germania. In această localitate, s'au adunat aseară câteva mii de persoane, printre cari, după cum se afirmă, şi unele înarmate, venite din Germania. Manifestanţii au înconjurat şi ameninţat un detaşament mai puternic de jandarmi. Imediat s'au adus trupe militare în ajutor, cari au înconjurat localitatea şi au intat pe răsculaţii germani sudeţi să se predea. Până astă seară nu s'a făcut uz de arme. Se crede că incidentul va fi curând lichidat.

In mod oficial se arată că în cursul incidentelor întâmplate până aseară, 23 persoane au fost ucise, şi anume, 10 poliţişti, trei civili cehi şi zece germani sudeţi. 75 persoane au fost rănite, din cari 14 germani, 37 poliţişti şi 24 civili cehi.

Pentru prima dată germanii sudeţi sunt numiţi în comunicatul oficial răsculaţi. Până la incidentul din Schwaderbach, liniştea şi ordinea au fost menţinute de poliţie în toate părţile.

Alt incident la Cheb

Praga, 14 (Radio Central). — Un grav incident s'a întâmplat astă noapte la Cheb. Poliţia aflând că în hotelurile „Victoria" şi „Welzel", în care este instalată centrala partidului germanilor sudeţi, sunt depozitate mari cantităţi de arme, a trimis acolo pe la ora 18½ un detaşament de poliţie cu două automobile blindate.

La apariţia poliţiştilor s'au tras din ferestrele hotelului „Welzel" focuri de armă iar din ferestrele celui de al doilea hotel, s'a tras cu mitraliera. Poliţiştii au răspuns cu focuri de armă aruncând şi grenade.

Ei au reuşit să pună stăpânire la ora 20 pe hotelul „Victoria", iar în hotelul „Welzel" n'au reuşit să pătrundă decât la miezul nopţii.

Numărul morţilor se ridică la şase, dintre cari un poliţist şi un funcţionar al căilor ferate, un cantonier şi un şofer, precum şi un bărbat şi o femee, a căror identitate n'a putut fi stabilită.

După poziţia în care au fost găsite cadavrele, cu faţa spre hotelul „Welzel", reese că s'a tras asupra celor omoriţi dinăuntrul hotelului.

S'au făcut mai multe arestări, cei arestaţi urmând să fie deferiţi consiliului de război.

Incidentele au fost provocate după un plan dinainte stabilit

Dela producerea primelor incidente a existat convingerea că acestea au fos provocate după un plan dinainte stabilit. Acest fapt a fost acum confirmat în urma unei perchiziţii făcută de poliţie la secretariatul organizaţiei germanilor sudeţi din localitatea Gerköau. Această perchiziţie a fost făcută azi dimineaţă şi anume în urma informaţiunilor primite că germanii sudeţi vor să ardă nişte documente. S'au găsit numeroase arme şi muniţii, material de agitaţie din străinătate şi o circulară confidenţială dată de centrul partidului prin care se cere membrilor partidului să fie gata şi să concentreze pe ziua de 13 Septembrie.

D. Henlein consideră misiunea lordului Runciman ca terminată

Praga, 14 (Radio-Central). — In cercurile politice din Praga se subliniază faptul că d. Henlein, în convorbirea avută azi la Asch cu colobarotarii lordului Runciman, a dat să se înţeleagă că consideră misiunea lordului Runciman ca terminată.

După ce d. Henlein a expus colaboratorilor lordului Runciman situaţia, în urma ultimelor evenimente, d-sa a declarat că problema germanilor sudeţi a ajuns într'o nouă fază, în care nu se mai poate discuta de cele opt puncte de la Karlovy Vary, ci numai de dreptul de autodeterminare a germanilor sudeţi.

La urmă, d. Henlein a mulţumit colaboratorilor lordului Runciman pentru munca depusă, al cărei scop a fost reglementarea problemei naţionalităţilor din Cehoslovacia.

❖

Lordul Runciman a primit azi la Praga pe deputatul sudet Neuvith.

Se afirmă că lordul Runciman va încerca să convingă atât guvernul din Praga cât şi partidul germanilor sudeţi să reia tratativele. Faţă de atitudinea d-lui Henlein, care consideră misiunea lordului Runciman ca terminată, sunt puţine şanse ca mijlocitorul britanic să reuşească în sforţările sale.

Consfătuirile partidelor din coaliţia guvernamentală

Partidele din coaliţia guvernamentală au ţinut azi consfătuiri, spre a fixa atitudinea lor faţă de situaţia internă şi externă.

In consfătuirea partidului social-democrat ceh s'a votat, în urma raportului d-lui Bechyne, ministrul poştelor şi locţiitorul d-lui Hodza, o moţiune, spunându-se printre altele următoarele:

Partidul cere guvernului să ia toate măsurile cu caracter intern necesare, spre a putea face faţă situaţiei în orice eventualitate.

Partidul catolic populist a votat o moţiune în favoarea apărării suveranităţii, integrităţii şi unităţii Cehoslovaciei, precum şi a drepturilor şi intereselor naţiunii.

❖

Numeroase femei şi copii, făcând parte din minoritatea cehă din regiunile germanilor sudeţi, s'au refugiat la Praga, din cauza temei incidentelor petrecute în ultimile zile. Organizaţiile de binefacere ale statului şi particulare îngrijesc de adăpostirea şi hrănirea celor refugiaţi.

Un an dela moartea preşedintelui Masaryk

Praga, 14 (Radio-Central). — *In cursul dimineţii de azi, mii de persoane au făcut un pelerinaj la cimitirul din Lany, unde se află mormântul preşedintelui liberator Masaryk.*

Se ştie că azi se împlineşte un an dela moartea lui.

Numeroase delegaţii ale organizatiilor politice, patriotice, culturale, precum şi membrii guvernului şi alţi numeroşi demnitari, au venit să depună coroane pe mormântul lui Masaryk. D-na şi d. Beneş, preşedintele republicei, au sosit la ora 11,30 dimineaţa, fiind îndelung ovaţionaţi de public.

Din cauza interzicerii întrunirilor şi manifestaţiilor, toate solemnităţile anunţate pentru azi au fost contramandate.

„SCRISOARE LUI RUNCIMAN"

Articolul d-lui Mussolini din „Popolo d'Italia"

Roma, 14 (Rador). — *Articolul d-lui Mussolini, publicat în „Popolo d'Italia" de mâine, sub titlul: „Scrisoare lui Runciman", are următorul text:*

„Acum câteva săptămâni, când aţi plecat dela Londra spre Praga, nimeni nu-şi dădea exact seama ce aveaţi de făcut acolo. Misiunea dv. era oficială sau nu? Intrebarea rămânea ascunsă într'un fel de ceaţă londoneză.

Misiunea dv. era aceea a unui mediator sau devenea în cele din urmă aceea a unui arbitru? Veniseraţi la Praga cu un întreg stat major de colaboratori şi lumea întreagă îşi concentra atenţia asupra dv. Toţi se vedeau siliţi să admire înflăcărarea cu care vă asumaţi misiunea.

In ultimele săptămâni aţi avut nenumărate memorii şi sute de scrisori, aţi primit duzini de personalităţi, aţi vorbit cu şefii diferitelor naţionalităţi, căci nu era vorba numai de o problemă germană, ci şi de o problemă ungară, polonă şi slovacă. Atâtea probleme câte naţionalităţi suferiseră inflaţia republicei d-lui Beneş creiată la Versailles.

Sunt convins că chiar dv. aţi căpătat convingerea că în definitiv nu există o naţiune cehoslovacă, şi că a fortiori, un stat cehoslovac n'are raţiune de existenţă.

Nu aţi venit din întâmplare, d-le Runciman, să spuneţi „Bună ziua" unei familii în care domneşte un minimum de cordialitate şi de comprehensiune, cum există între oamenii de o singură origină şi de aceiaşi rasă. Nu. Elementele fundamentale ale familiei cehoslovace sunt eterogene şi se detestă deci în modul cel mai sincer. Ele sunt animate nu de forţe centripete, ci de energii centrifuge. Aşa dar forţa singură le menţine împreună. Dacă ea dispare, dizolvarea şi descompunerea Cehoslovaciei este inevitabilă.

La Versailles, este adevărat, s'a vrut să se creeze o nouă Boemie, cu o populaţie cehă omogenă. In locul ei s'a format Cehoslovacia, ceva care nu a existat niciodată, un stat artificial în chintesenţa lui, care încă dela naştere purta în el toate elementele propriei sale slăbiciuni şi lipsei de viabilitate.

Cred, d-le Runciman, că aţi găsit acest stat aşa cum vi-l descriu.

Poate v'aţi întrebat ce mai aveţi în definitiv de făcut? S'a vorbit, în adevăr, de posibilitatea de a vă întoarce la Londra. Nu. Dela discursul d-lui Hitler au început, pentru dv. d-le Runciman, zile frumoase. Puteţi acţiona şi realiza ceva care să rămână în analele istoriei. Acum timpurile compromisurilor au trecut. Karlsbadul a pierdut orice motiv de a fi. D. Beneş, această vulpe bătrână parlamentară, a pierdut partida.

Dv., d-le Runciman, va trebui să propuneţi d-lui Beneş să organizeze plebiscit nu numai în zonele germanilor sudeţi, dar şi în zonele tuturor celorlalte naţiuni care îl vor cere. D. Beneş refuză, se pare, acest plebiscit. Atunci îl veţi face să înţeleagă că Anglia se va gândi de şapte ori înainte de a pleca la război pentru a salva un stat bazat pe atâtea ficţiuni, care geograficeşte este o monstruozitate, care ne face să ne gândim la un apendice sau la un cârnat.

Dacă Londra declară că va rămâne fermă, nimeni nu va îndrăzni să mişte. Jocul nu valorează miza, chiar dacă „Marele Orient" s'ar strecura în întreaga afacere.

Dacă d. Hitler ar fi îndrăznit să anexeze trei milioane şi jumătate de cehi, Europa ar fi avut tot dreptul să se agite şi să facă sgomot. Dar d. Hitler nu s'a gândit la aşa ceva. Eu, cel care vă scriu acum, am dreptul să v'o spun cu toată discreţia că dacă veţi ajunge deodată să oferiţi trei milioane de cehi lui Hitler, el ar refuza acest dar, foarte politicos, dar în chipul cel mai hotărît. Lucrul de care se ocupă Fuehrerul sunt cei trei milioane şi jumătate de germani şi ei îl preocupă. Nimeni nu poate respinge o evidenţă elementară. Mai ales, noi, italienii, care am mai văzut asemenea afaceri.

Aveţi deci curaj, d-le Runciman, propuneţi în linişte un plebiscit sau mai bine zis plebiscite. Iată o misiune magnifică, dar şi delicată. Sunt teritorii unde acest plebiscit va duce la Anschluss pur şi simplu, cu poporul frate vecin. Alte teritorii, pe care se află diferite rase amestecate inextricabil, nu vor oferi mijloace de a se face o justă tăiere. Aici s'ar putea adopta sistemul cantonal, cu drepturi egale. Sau ceva la fel. Dealtfel aceasta s'ar adapta magnific la tradiţiile democratice. Şi atunci când se vor fi fixat teritoriile unde urmează să aibă loc plebiscitul, va mai avea să se fixeze data, condiţiile şi controlul. Un control internaţional, poate, ca în Saar.

D-le Runciman, am impresia că această scrisoare va găsi toată atenţia. Când acest incident va fi rezolvat, harta Europei va fi din nou pusă în regulă într'o anumită regiune. Un focar de incendiu şi dezordine va fi eliminat. Praga va fi redusă, prin mijloace pacifice, la dimensiuni rezonabile şi se va găsi mult mai tare, mai sigură, într'un cuvânt, se va găsi foarte bine, căci nu va mai avea în sarcină naţionalităţi ostile.

Pentru Italia este aproape imposibilă o amiciţie cu Praga. Dar cu Boemia din viitor va merge perfect. O situaţie nouă politică şi teritorială va creia un nou echilibru şi noui posibilităţi. Şi, ceeace ar fi mai ales important, Europa va evita un război. Milioane de bărbaţi şi femei socotesc acest lucru absolut necesar: frontierele stabilite printr'o trăsătură de condei trebue modificate în acelaş fel. Dar este cu totul altceva când aceste frontiere au fost delimitate de Atotputernicul sau de sângele locuitorilor".

Semnat: MUSSOLINI.